

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

25. januar 2018 (*)

»Præjudiciel forelæggelse – forordning (EU) nr. 604/2013 – afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandstatsborger i en af medlemsstaterne – nærmere bestemmelser og frister for fremsættelsen af anmodning om tilbagetagelse – tredjelandstatsborgers ulovlige tilbagevenden til en medlemsstat, som har foretaget en overførsel – artikel 24 – tilbagetagelsesprocedure – artikel 27 – retsmiddel – omfanget af domstolsprøvelsen – omstændigheder indtruffet efter overførslen«

I sag C-360/16,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager, Tyskland) ved afgørelse af 27. april 2016, indgået til Domstolen den 29. juni 2016, i sagen

Forbundsrepublikken Tyskland

mod

Aziz Hasan,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen (refererende dommer), og dommerne J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby og M. Vilaras,

generaladvokat: Y. Bot,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Aziz Hasan ved Rechtsanwalt W. Karczewski,
- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,
- den schweiziske regering ved U. Bucher, som befuldmægtiget,
- Europa-Kommissionen ved G. Wils og M. Condou-Durande, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 7. september 2017,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 18, 23 og 24 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne (EUT 2013, L 180, s. 31, herefter »Dublin III-forordningen«).
- 2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en tvist mellem Bundesrepublik Deutschland (Forbundsrepublikken Tyskland) og Aziz Hasan, som er syrisk statsborger, vedrørende en afgørelse truffet af Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (forbundsstyrelsen for migration og flygtninge, Tyskland) (herefter »Bundesamt«), hvorved der blev meddelt afslag på Aziz Hasans asylansøgning og truffet bestemmelse om, at han skulle overføres til Italien.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2013/32/EU

- 3 Artikel 6, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/32/EU af 26. juni 2013 om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse (EUT 2013, L 180, s. 60) bestemmer:

»1. Når en person indgiver en ansøgning om international beskyttelse til en myndighed, der i henhold til national ret er kompetent til at registrere sådanne ansøgninger, skal registreringen ske senest tre arbejdsdage efter, at ansøgningen er indgivet.

Indgives ansøgningen om international beskyttelse til andre myndigheder, der kan forventes at modtage sådanne ansøgninger, men som ikke er kompetente til at registrere dem i henhold til national ret, sikrer medlemsstaterne, at registreringen sker senest seks arbejdsdage efter, at ansøgningen er indgivet.

[...]

2. Medlemsstaterne sikrer, at en person, der har indgivet en ansøgning om international beskyttelse, i praksis har mulighed for at indgive den så hurtigt som muligt. [...]

Dublin III-forordningen

- 4 4., 5. og 19. betragtning til Dublin III-forordningen er affattet således:
  - »(4) I konklusionerne fra [Det Europæiske Råds særlige møde i] Tammerfors [den 15. og 16. oktober 1999] præciseres det også, at det fælles europæiske asylsystem på kort sigt bør omfatte en klar og brugbar metode til fastsættelse af, hvilken stat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning.
  - (5) En sådan metode bør baseres på kriterier, der er objektive og retfærdige for både medlemsstaterne og de pågældende personer. Den bør især gøre det muligt hurtigt at afgøre, hvilken medlemsstat der er ansvarlig, for at sikre en effektiv adgang til

procedurerne om meddelelse af international beskyttelse og for ikke at bringe målet om en hurtig behandling af ansøgninger om international beskyttelse i fare.

[...]

- (19) For at sikre en effektiv beskyttelse af de pågældende personers rettigheder bør der fastlægges retsgarantier og en ret til adgang til effektive retsmidler i forbindelse med afgørelser vedrørende overførsler til den ansvarlige medlemsstat, jf. navnlig artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Med henblik på at sikre, at folkeretten overholdes, bør adgangen til effektive retsmidler i forbindelse med sådanne afgørelser omfatte både undersøgelsen af anvendelsen af denne forordning og af den retlige og faktiske situation i den medlemsstat, som ansøgeren overføres til.«

5 Denne forordnings artikel 3, stk. 1 og 2, fastsætter:

»1. Medlemsstaterne behandler enhver ansøgning om international beskyttelse fra en tredjelandstatsborger eller statsløs, der indgiver en ansøgning på en af medlemsstaternes område, herunder ved grænsen eller i transitområderne. En ansøgning behandles kun af den medlemsstat, som er ansvarlig efter kriterierne i kapitel III.

2. Kan det ikke på grundlag af kriterierne i denne forordning afgøres, hvilken medlemsstat der er ansvarlig, er det den første medlemsstat, som ansøgningen om international beskyttelse indgives til, der er ansvarlig for behandlingen.

Er det umuligt at overføre en ansøger til den medlemsstat, der primært er udpeget som ansvarlig, fordi der er væsentlige grunde til at tro, at der er systemfejl i asylproceduren og i modtagelsesforholdene for ansøgere i den pågældende medlemsstat, som medfører en risiko for umenneskelig eller nedværdigende behandling som defineret i artikel 4 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal den medlemsstat, der træffer afgørelsen, fortsætte med at undersøge kriterierne i kapitel III for at fastslå, om en anden medlemsstat kan udpeges som ansvarlig.

[...]«

6 Den nævnte forordnings artikel 18, stk. 1, lyder som følger:

»Den medlemsstat, der efter denne forordning er ansvarlig, er forpligtet til:

[...]

- b) på de betingelser, der er fastsat i artikel 23, 24, 25 og 29, at tilbagetage en ansøger, hvis ansøgning er under behandling, og som har indgivet en ansøgning i en anden medlemsstat, eller som opholder sig på en anden medlemsstats område uden opholdstilladelse
- c) på de betingelser, der er fastsat i artikel 23, 24, 25 [og] 29, at tilbagetage en tredjelandstatsborger eller statsløs, der har trukket sin ansøgning tilbage under behandlingen, og som har indgivet en ansøgning i en anden medlemsstat, eller som opholder sig på en anden medlemsstats område uden opholdstilladelse
- d) på de betingelser, der er fastsat i artikel 23, 24, 25 og 29, at tilbagetage en tredjelandstatsborger eller statsløs, hvis ansøgning der er meddelt afslag på, og som har indgivet en ansøgning i en anden medlemsstat, eller som opholder sig på en anden medlemsstats område uden opholdstilladelse.«

7 Samme forordnings artikel 19, stk. 2, har følgende ordlyd:

»De i artikel 18, stk. 1, nævnte forpligtelser bortfalder, hvis den ansvarlige medlemsstat, når den anmodes om at overtage eller tilbagetage en ansøger [...], kan fastslå, at den pågældende har forladt medlemsstaternes område i mindst tre måneder, medmindre den pågældende har en gyldig opholdstilladelse, som er udstedt af den ansvarlige medlemsstat.

En ansøgning, som indgives efter en fraværperiode, jf. første afsnit, betragtes som en ny ansøgning, der medfører en ny procedure til fastlæggelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig.«

8 Dublin III-forordningens artikel 23, stk. 1-3, fastsætter:

»1. Når en medlemsstat, hvor en person som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra b), c) eller d), har indgivet en ny ansøgning om international beskyttelse, mener, at en anden medlemsstat er ansvarlig i henhold til artikel 20, stk. 5, og artikel 18, stk. 1, litra b), c) eller d), kan den anmode den anden medlemsstat om at tilbagetage den pågældende.

2. En anmodning om tilbagetagelse fremsættes så hurtigt som muligt og under alle omstændigheder inden for to måneder efter modtagelsen af hittet i Eurodac [...]

Er anmodningen om tilbagetagelse baseret på andre beviser end oplysninger fra Eurodacsystemet, sendes den til den anmodede medlemsstat senest tre måneder fra datoen for indgivelsen af ansøgningen om international beskyttelse, jf. artikel 20, stk. 2.

3. Når anmodningen om tilbagetagelse ikke fremsættes inden for de frister, som er fastsat i stk. 2, påhviler ansvaret for behandlingen af ansøgningen om international beskyttelse den medlemsstat, som den nye ansøgning er indgivet til.«

9 Denne forordnings artikel 24, stk. 1-3, bestemmer:

»1. Når en medlemsstat, på hvis område en person som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra b), c) eller d), opholder sig uden opholdstilladelse, og som ikke har modtaget nogen ny ansøgning om international beskyttelse, mener, at en anden medlemsstat er ansvarlig i henhold til artikel 20, stk. 5, og artikel 18, stk. 1, litra b), c) eller d), kan den anmode denne anden medlemsstat om at tilbagetage den pågældende.

2. Når en medlemsstat, på hvis område en person opholder sig uden opholdstilladelse, beslutter at søge i Eurodacsystemet [...], skal anmodningen om tilbagetagelse af en person som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra b) eller c), i nærværende forordning eller en person som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra d), hvis ansøgning om international beskyttelse der ikke er givet afslag på ved en endelig afgørelse, fremsættes så hurtigt som muligt og under alle omstændigheder senest to måneder fra modtagelsen af Eurodachittet [...], uanset artikel 6, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/115/EF af 16. december 2008 om fælles standarder og procedurer i medlemsstaterne for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold [(EUT 2008, L 348, s. 98)].

Er anmodningen om tilbagetagelse baseret på andre beviser end oplysninger fra Eurodacsystemet, sendes den til den anmodede medlemsstat senest tre måneder fra den dato, hvor den anmodende medlemsstat bliver klar over, at det muligvis er en anden medlemsstat, der er ansvarlig for den pågældende.

3. Når anmodningen om tilbagetagelse ikke fremsættes inden for de frister, som er fastsat i stk. 2, skal den medlemsstat, på hvis område den pågældende opholder sig uden opholdstilladelse, give vedkommende mulighed for at indgive en ny ansøgning.«

10 Forordningens artikel 25 fastlægger bestemmelserne om besvarelse af en anmodning om tilbagetagelse.

11 Forordningens artikel 26, stk. 1, bestemmer:

»Når den anmodede medlemsstat accepterer at overtage eller tilbagetage en ansøger eller en anden person som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra c) eller d), meddeler den anmodende medlemsstat den pågældende afgørelsen om, at vedkommende skal overføres til den ansvarlige medlemsstat, og i givet fald afgørelsen om ikke at behandle vedkommendes ansøgning om international beskyttelse. [...]«

12 Dublin III-forordningens artikel 27, stk. 1 og 3, fastsætter:

»1. Ansøgeren eller en anden person som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra c) eller d), har ret til effektive retsmidler i form af klage eller indbringelse for en domstol eller et domstolslignende organ af de faktiske og retlige forhold mod en afgørelse om overførsel.

[...]

3. Med henblik på tilfælde, hvor afgørelser om overførsel påklages eller indbringes, skal det i medlemsstaternes nationale lovgivning fastsættes, at:

- a) klagen eller indbringelsen giver personen ret til at forblive på den pågældende medlemsstats område, indtil resultatet af klagen eller indbringelsen for en domstol foreligger, eller
- b) overførslen suspenderes automatisk, og at denne suspension udløber efter en vis rimelig periode, i løbet af hvilken en domstol eller et domstolslignende organ efter nøje og stringent undersøgelse skal have truffet en afgørelse om at tillægge en klage eller indbringelse opsættende virkning, eller
- c) den pågældende har lejlighed til inden for en rimelig frist at anmode en domstol eller et domstolslignende organ om at udsætte gennemførelsen af afgørelsen om overførsel, indtil der foreligger et resultat af vedkommendes klage eller indbringelse. Medlemsstaterne sikrer, at der findes effektive retsmidler, ved at udsætte overførslen, indtil afgørelsen om den første anmodning om udsættelse er truffet. Enhver afgørelse om, hvorvidt gennemførelsen af afgørelsen om overførsel udsættes, skal træffes inden for en rimelig frist, idet der skal kunne foretages en nøje og stringent undersøgelse af anmodningen om udsættelse. En afgørelse om ikke at udsætte gennemførelsen af overførslen skal indeholde oplysning om den begrundelse, som den er baseret på.«

13 Forordningens artikel 29, stk. 1-3, er affattet således:

»1. Overførslen af ansøgeren eller af en anden person som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra c) eller d), fra den anmodende medlemsstat til den ansvarlige medlemsstat sker i overensstemmelse med den anmodende medlemsstats nationale ret efter samråd mellem de berørte medlemsstater, så snart det er praktisk muligt og senest seks måneder efter, at anmodningen fra en anden medlemsstat om overtagelse eller tilbagetagelse af den pågældende er accepteret, eller efter, at der er truffet endelig afgørelse om en klage eller

indbringelse, hvor dette tillægges opsættende virkning i overensstemmelse med artikel 27, stk. 3.

[...]

2. Finder overførslen ikke sted inden for fristen på seks måneder, fritages den ansvarlige medlemsstat for sine forpligtelser til at overtage eller tilbagetage den pågældende, og ansvaret overføres så til den anmodende medlemsstat. Denne tidsfrist kan forlænges til højst et år, hvis overførslen ikke kunne gennemføres på grund af fængsling af den pågældende, eller til højst atten måneder, hvis den pågældende forsvinder.

3. Overføres en person fejlagtigt, eller underkendes en afgørelse om overførsel efter påklage, efter at overførslen er blevet gennemført, tilbagetager den medlemsstat, som har gennemført overførslen, straks den pågældende.«

Tysk ret

14 § 77 i Asylgesetz (asylloven) i den affattelse, der er offentliggjort den 2. september 2008 (BGBl. 2008 I, s. 1798), bestemmer:

»I sager, der er omfattet af denne lov, skal retten foretage sin bedømmelse på grundlag af de faktiske og retlige omstændigheder, der forelå på tidspunktet for det sidste retsmøde. Træffes afgørelsen uden mundtlig forhandling, er tidspunktet, hvor afgørelsen træffes, afgørende. [...]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

15 Den 29. oktober 2014 indgav Aziz Hasan en ansøgning om asyl i Tyskland.

16 Da det fremgik af en søgning i »Eurodac«-systemet, at den pågældende allerede havde ansøgt om international beskyttelse i Italien den 4. september 2014, anmodede Bundesamt den 11. november 2014 de italienske myndigheder om at tilbagetage Aziz Hasan på grundlag af Dublin III-forordningen.

17 De italienske myndigheder besvarede ikke denne anmodning om tilbagetagelse.

18 Ved afgørelse af 30. januar 2015 afviste Bundesamt Aziz Hasans asylansøgning med den begrundelse, at Den Italienske Republik var den medlemsstat, der var ansvarlig for behandlingen af ansøgningen, og traf bestemmelse om, at han skulle overføres til Italien.

19 Aziz Hasan anlagde sag ved Verwaltungsgericht Trier (forvaltningsdomstolen i Trier, Tyskland) til prøvelse af Bundesamts afgørelse og fremsatte samtidig begæring om, at sagen blev tillagt opsættende virkning. Denne ret afslog begæringen om opsættende virkning den 12. marts 2015 og derefter selve sagen den 30. juni 2015.

20 Den 3. august 2015 blev Aziz Hasan overført til Italien. Han vendte imidlertid ulovligt tilbage til Tyskland i løbet af denne måned.

21 Aziz Hasan iværksatte appel af afgørelsen truffet af Verwaltungsgericht Trier (forvaltningsdomstolen i Trier). Ved afgørelse af 3. november 2015 tog Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (appeldomstolen i forvaltningsretlige sager i Rheinland-Pfalz, Tyskland) appellen til følge. Denne ret antog bl.a., at overførslen af Aziz Hasan til Italien fandt sted efter udløbet af fristen på seks måneder i Dublin III-

forordningens artikel 29, stk. 1, og følgelig, at Forbundsrepublikken Tyskland herefter var ansvarlig for behandlingen af den af den pågældende indgivne asylansøgning.

- 22 Forbundsrepublikken Tyskland iværksatte en revisionsanke ved Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) til prøvelse af afgørelsen truffet af Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (appeldomstolen i forvaltningsretlige sager i Rheinland-Pfalz).
- 23 Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) er af den opfattelse, at den af appeldomstolen foretagne analyse er forkert, idet en korrekt beregning af fristen i Dublin III-forordningens artikel 29, stk. 1, viser, at overførslen af Aziz Hasan til Italien fandt sted inden udløbet af denne frist.
- 24 Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) finder imidlertid, at det ikke endeligt kan fastslås, om Den Italienske Republik oprindeligt var ansvarlig for behandlingen af Aziz Hasans asylansøgning, idet det ikke kan udelukkes, at dette ansvar bortfalder i henhold til denne forordnings artikel 3, stk. 2, som følge af systemfejl i denne bestemmelses forstand i asylproceduren og modtagelsesforholdene for ansøgere om international beskyttelse i denne medlemsstat.
- 25 Dog har Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) understreget, at det ikke vil være nødvendigt at træffe afgørelse om dette spørgsmål, hvis ansvaret for behandlingen af Aziz Hasans asylansøgning, efter at han ulovligt var vendt tilbage til Tyskland, allerede var overgået til Forbundsrepublikken Tyskland på det tidspunkt, hvor appelinstansen traf afgørelse, eller hvis en tilbagesendelsesprocedure stadig kunne gennemføres på dette tidspunkt.
- 26 Under disse omstændigheder har Bundesverwaltungsgericht (forbundsdomstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
  - »1) I en sag, hvor tredjelandsstatsborgeren efter at have indgivet asylansøgning nr. to i en anden medlemsstat (i den foreliggende sag Tyskland) på grundlag af rettens afvisning af hans ansøgning om udsættelse af afgørelsen om overførsel i henhold til [Dublin III-forordningen] er blevet overført til den oprindeligt ansvarlige medlemsstat, hvor den første asylansøgning blev indgivet (i den foreliggende sag Italien), og han derefter omgående illegalt er vendt tilbage til den anden medlemsstat (i den foreliggende sag Tyskland):
    - a) Er det ifølge principperne i Dublin III-forordningen sagens stilling på tidspunktet for overførslen, der er afgørende for rettens prøvelse af en afgørelse om overførsel, fordi ansvaret er blevet endeligt fastslået ved den rettidigt gennemførte overførsel, og Dublin III-forordningens ansvarsrelevante bestemmelser derfor ikke længere finder anvendelse for så vidt angår den videre udvikling, eller skal der tages hensyn til efterfølgende udviklinger i de omstændigheder, som generelt er væsentlige for ansvaret – f.eks. udløb af frister for tilbagesendelse eller (forny)et overførsel?
    - b) Er det, efter at fastlæggelsen af ansvaret er afsluttet, på grundlag af afgørelsen om overførsel muligt at foretage yderligere overførsler til den oprindeligt ansvarlige medlemsstat, og er denne medlemsstat fortsat forpligtet til at modtage tredjelandsstatsborgeren?

- 2) Hvis ansvaret ikke er endeligt fastslået ved overførslen: Hvilken af de nedenfor anførte bestemmelser finder i et sådant tilfælde anvendelse på en person som omhandlet i Dublin III-forordningens artikel 18, stk. 1, litra b), c) eller d), på grund af den endnu verserende appelsag til prøvelse af den allerede håndhævede overførselsafgørelse:
  - a) Dublin III-forordningens artikel 23 (analogt) med den konsekvens, at der ved en fornyet anmodning om tilbagetagelse, som ikke fremsættes inden for fristen, kan indtræde en overgang af ansvaret i henhold til Dublin III-forordningens artikel 23, stk. 2 og 3, eller
  - b) Dublin III-forordningens artikel 24 (analogt) eller
  - c) ingen af de under a) og b) nævnte bestemmelser?
- 3) I tilfælde af, at hverken Dublin III-forordningens artikel 23 eller artikel 24 finder (analog) anvendelse [andet spørgsmål, litra c)]: Kan der på grundlag af den anfægtede afgørelse om overførsel foretages yderligere overførsler til den oprindeligt ansvarlige medlemsstat (i den foreliggende sag Italien), indtil den til prøvelse af denne afgørelse iværksatte appelsag er afsluttet, og er denne medlemsstat fortsat forpligtet til at modtage tredjelandstatsborgeren – uafhængigt af indgivelse af yderligere ansøgninger om tilbagetagelse uden overholdelse af fristerne i Dublin III-forordningens artikel 23, stk. 3, eller artikel 24, stk. 2, og uafhængigt af fristerne for overførsel i henhold til Dublin III-forordningens artikel 29, stk. 1 og 2?
- 4) I tilfælde af, at Dublin III-forordningens artikel 23 finder (analog) anvendelse [andet spørgsmål, litra a)]: Er den fornyede anmodning om tilbagetagelse bundet til en ny frist i henhold til Dublin III-forordningens artikel 23, stk. 2 (analogt)? I bekræftende fald: Begynder denne nye frist at løbe, når den ansvarlige myndighed får kendskab til, at den pågældende er indrejst igen, eller er det en anden begivenhed, der er afgørende for, hvornår fristen begynder at løbe?
- 5) I tilfælde af, at Dublin III-forordningens artikel 24 finder (analog) anvendelse på en sådan person [andet spørgsmål, litra b)]:
  - a) Er den fornyede anmodning om tilbagetagelse bundet til en ny frist i henhold til Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 2 (analogt)? I bekræftende fald: Begynder denne nye frist at løbe, når den ansvarlige myndighed får kendskab til, at den pågældende er indrejst igen, eller er det en anden begivenhed, der er afgørende for, hvornår fristen begynder at løbe?
  - b) Hvis den anden medlemsstat (i den foreliggende sag Tyskland) ikke overholder en frist i henhold til Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 2 (analogt): Medfører indgivelse af en ny asylansøgning i henhold til Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, et direkte ansvar for den anden medlemsstat (i den foreliggende sag Tyskland), eller kan denne uden at være bundet af en frist og på trods af den nye asylansøgning på ny anmode den oprindeligt ansvarlige medlemsstat (i den foreliggende sag Italien) om tilbagetagelse eller overføre den udenlandske statsborger til denne medlemsstat uden anmodning om tilbagetagelse?
  - c) Hvis den anden medlemsstat (i den foreliggende sag Tyskland) ikke overholder en frist i henhold til Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 2 (analogt): Skal den omstændighed, at der i en anden medlemsstat (i den foreliggende sag Tyskland) verserer en sag vedrørende en asylansøgning, som er indgivet før

overførslen, i en sådan situation sidestilles med en ny asylansøgning i henhold til Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3?

- d) Hvis den anden medlemsstat (i den foreliggende sag Tyskland) ikke overholder en frist i henhold til Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 2 (analogt), og udlændingen ikke indgiver en ny asylansøgning, og den omstændighed, at der i en anden medlemsstat (i den foreliggende sag Tyskland) verserer en sag vedrørende en asylansøgning, som er indgivet før overførslen, ikke sidestilles med en ny asylansøgning i henhold til Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3: Kan den anden medlemsstat (i den foreliggende sag Tyskland) uden at være bundet af en frist på ny anmode den oprindeligt ansvarlige medlemsstat (i den foreliggende sag Italien) om tilbagetagelse eller overføre den udenlandske statsborger til denne medlemsstat uden anmodning om tilbagetagelse?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål, litra a)

- 27 Indledningsvis bemærkes, at det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at i medfør af de nationale processuelle bestemmelser, som finder anvendelse i asylsager, skal den ret, for hvilken en afgørelse om overførsel er indbragt, i princippet træffe afgørelse på grundlag af den faktiske situation, som forelå på tidspunktet for det sidste retsmøde ved denne ret, eller, i mangel af retsmøde, på det tidspunkt, hvor nævnte ret træffer afgørelse i sagen.
- 28 Under disse omstændigheder må det antages, at den forelæggende ret med det første spørgsmål, litra a), nærmere bestemt ønsker oplyst, om Dublin III-forordningens artikel 27, stk. 1, skal fortolkes således, at bestemmelsen er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter den retslige prøvelse af afgørelsen om overførsel skal foretages på grundlag af den faktiske situation på tidspunktet for det sidste retsmøde ved den ret, for hvilken afgørelsen er indbragt, eller i mangel af retsmøde på tidspunktet, hvor denne ret træffer afgørelse i sagen.
- 29 Dublin III-forordningens artikel 27, stk. 1, bestemmer, at en ansøger om international beskyttelse har ret til effektive retsmidler i form af klage eller indbringelse for en domstol eller et domstolslignende organ af de faktiske og retlige forhold mod en afgørelse om overførsel.
- 30 Rækkevidden af de retsmidler, som en ansøger om international beskyttelse har til prøvelse af en afgørelse om overførsel af den pågældende, er præciseret i 19. betragtning til denne forordning, hvoraf det fremgår, at med henblik på at sikre, at folkeretten overholdes, bør adgangen til effektive retsmidler i forbindelse med afgørelser om overførsel, der er indført med nævnte forordning, omfatte både undersøgelsen af anvendelsen af samme forordning og af den retlige og faktiske situation i den medlemsstat, som ansøgeren overføres til (dom af 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, præmis 43, og af 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, præmis 37).
- 31 Endvidere følger det af Domstolens praksis vedrørende Dublin III-forordningens artikel 29, at henset dels til det formål, som er nævnt i 19. betragtning til forordningen, om at sikre en effektiv beskyttelse af de pågældende personer i overensstemmelse med artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder, dels til det i 5. betragtning til forordningen nævnte formål om at sikre en hurtig afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, skal ansøgeren have adgang til effektive og hurtige retsmidler, som gør det muligt for vedkommende at påberåbe sig omstændigheder,

som er indtruffet efter vedtagelsen af afgørelsen om overførsel af den pågældende, såfremt hensyntagen til disse har afgørende betydning for den korrekte anvendelse af forordningen (jf i denne retning dom af 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, præmis 44).

- 32 En lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, som giver en ansøger om international beskyttelse mulighed for at påberåbe sig omstændigheder, der er indtruffet efter vedtagelsen af afgørelsen om overførsel i forbindelse med en sag anlagt til prøvelse af denne afgørelse, opfylder dette krav om at sikre effektive og hurtige retsmidler (jf. analogt dom af 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, præmis 45).
- 33 I denne forbindelse kan Dublin III-forordningens artikel 27, stk. 1, ikke fortolkes således, at den er til hinder for en sådan lovgivning alene af den grund, at denne lovgivning kan føre til, at retten, for hvilken der er anlagt sag til prøvelse af en afgørelse om overførsel, i en situation som den i hovedsagen omhandlede tager omstændigheder, som er indtruffet ikke blot efter vedtagelsen af denne afgørelse, men også efter den på grundlag heraf gennemførte overførsel af den pågældende person, i betragtning.
- 34 Sådanne omstændigheder kan ganske vist ikke være relevante for anvendelse af reglerne i denne forordning, som i lighed med reglerne i forordningens artikel 29, stk. 1 og 2, regulerer gennemførelsen af tilbagesendesproceduren inden overførslen.
- 35 Det kan dog ikke på grundlag af selve overførslen, som alene udgør den konkrete gennemførelse af afgørelsen om overførsel, endeligt fastslås, at den medlemsstat, hvortil den pågældende person er blevet overført, er ansvarlig.
- 36 Det bemærkes således for det første, at der ikke er nogen bestemmelse i Dublin III-forordningen, der tillægger gennemførelsen af overførslen en sådan virkning eller fastsætter, at gennemførelsen er relevant for fastlæggelsen af den ansvarlige medlemsstat.
- 37 For det andet fremgår det derimod klart af forordningens artikel 29, stk. 3, at den pågældende person skal tilbagesendes af den medlemsstat, som har gennemført overførslen, såfremt vedkommende overføres fejlagtigt, eller en afgørelse om overførsel underkendes, efter at overførslen er blevet gennemført, hvilket nødvendigvis indebærer, at ansvaret for den medlemsstat, hvori overførslen er blevet gennemført, i visse tilfælde kan anfægtes efter, at overførslen har fundet sted.
- 38 For det tredje ville den modsatte løsning endvidere i vidt omfang kunne berøve den i forordningens artikel 27, stk. 1, fastsatte mulighed for klage eller indbringelse for en domstol eller et domstolslignende organ sin effektive virkning og påvirke de pågældende personers domstolsbeskyttelse, idet det følger af samme forordnings artikel 27, stk. 3, at indgivelsen af en klage eller indbringelse af sagen for en domstol eller et domstolslignende organ ikke nødvendigvis indebærer en udsættelse af afgørelsen om overførsel, og den er således ikke systematisk til hinder for gennemførelsen af overførslen, inden at en ret har kunnet prøve lovligheden af denne afgørelse.
- 39 For det fjerde bemærkes, at visse bestemmelser i Dublin III-forordningen kan have indvirkning på en medlemsstats ansvar som følge af omstændigheder, som er indtruffet efter gennemførelsen af en overførsel til denne medlemsstat. Dette er navnlig tilfældet for forordningens artikel 19, stk. 2, når den pågældende person efter denne overførsel har forladt medlemsstaternes område i mindst tre måneder forud for indgivelsen af en ny ansøgning om international beskyttelse i en anden medlemsstat (jf. i denne retning dom af 7.6.2016, Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, præmis 17).

40 Henset til ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål, litra a), besvares med, at Dublin III-forordningens artikel 27, stk. 1, sammenholdt med 19. betragtning til denne forordning og artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter den retslige prøvelse af afgørelsen om overførsel skal foretages på grundlag af den faktiske situation, som forelå på tidspunktet for det sidste retsmøde ved den ret, for hvilken sagen er indbragt, eller i mangel af retsmøde, på det tidspunkt, hvor denne ret træffer afgørelse i sagen.

Det første spørgsmål, litra b), samt det andet og det tredje spørgsmål

41 Med sit første spørgsmål, litra b), samt det andet og det tredje spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om Dublin III-forordningens artikel 23 og 24 skal fortolkes således, at en tredjelandstatsborger i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvori denne statsborger efter at have indgivet en ansøgning om international beskyttelse i en første medlemsstat er blevet overført til denne medlemsstat efter afslaget på en ny ansøgning indgivet i en anden medlemsstat og derefter er vendt tilbage uden opholdstilladelse til denne anden medlemsstats område, kan underkastes en tilbagetagelsesprocedure, eller om det er muligt at foretage en ny overførsel af denne person til den første af disse medlemsstater, uden at en sådan procedure er blevet fulgt.

42 Anvendelsesområdet for tilbagetagelsesproceduren er fastsat i Dublin III-forordningens artikel 23 og 24 (kendelse af 5.4.2017, Ahmed, C-36/17, EU:C:2017:273, præmis 26).

43 Det fremgår af denne forordnings artikel 23, stk. 1, og artikel 24, stk. 1, at denne procedure finder anvendelse på de personer, som er omfattet af nævnte forordnings artikel 18, stk. 1, litra b)-d).

44 Sidstnævnte bestemmelser vedrører en person, som dels har indgivet en ansøgning om international beskyttelse, som er under behandling, har trukket en sådan ansøgning tilbage eller har fået afslag på en sådan ansøgning, dels enten har indgivet en ansøgning i en anden medlemsstat eller opholder sig på en anden medlemsstats område uden opholdstilladelse.

45 Derfor skal en tredjelandstatsborger som den i hovedsagen omhandlede, der opholder sig på en medlemsstats område uden opholdstilladelse efter i en anden medlemsstat at have indgivet en ansøgning om international beskyttelse, som ikke i mellemtiden er blevet imødekommet af denne medlemsstat, anses for at være omfattet af anvendelsesområdet for tilbagetagelsesproceduren i Dublin III-forordningen.

46 Hvad angår de regler, som skal følges til gennemførelse af denne procedure, bemærkes, at mens forordningens artikel 23 regulerer situationer, hvori der er blevet indgivet en ny ansøgning om international beskyttelse i den anmodende medlemsstat, vedrører forordningens artikel 24 de tilfælde, hvori der ikke er indgivet nogen ny ansøgning i denne medlemsstat (jf. i denne retning kendelse af 5.4.2017, Ahmed, C-36/17, EU:C:2017:273, præmis 26).

47 Heraf følger, at en person som den i hovedsagen omhandlede, der efter at have indgivet en ansøgning om international beskyttelse i en medlemsstat ulovligt vender tilbage til en anden medlemsstats område uden dér at indgive en ny ansøgning om international beskyttelse, kan underkastes proceduren i Dublin III-forordningens artikel 24.

48 Den omstændighed, at en sådan person under det første ophold på den anden medlemsstats område allerede har indgivet en ansøgning om international beskyttelse, som der er blevet

meddelt afslag på inden for rammerne af forordningens artikel 26, stk. 1, ændrer ikke herved.

- 49 Da ansøgningen ikke længere er under behandling i denne medlemsstat, kan denne omstændighed ikke indebære, at denne person sidestilles med en person, som har indgivet en ny ansøgning om international beskyttelse, som enten skal afslås i henhold til artikel 26, stk. 1, inden at en overførsel kan gennemføres, eller behandles af denne medlemsstat i overensstemmelse med nævnte forordnings artikel 23, stk. 3, såfremt gennemførelsen af tilbagesøgelsesproceduren er blevet forsinket.
- 50 Ligeledes kan den omstændighed, at en sag til prøvelse af afgørelsen, hvorved der er blevet meddelt afslag på en ansøgning om international beskyttelse indgivet under det første ophold på den pågældende medlemsstats område, stadig verserer for den kompetente ret, ikke udelukke anvendelsen af Dublin III-forordningens artikel 24 i en situation som den i hovedsagen omhandlede, da denne afgørelse skal anses for at have de virkninger, som følger af denne forordning, og dermed for at indebære, at den administrative procedure, som blev indledt ved indgivelsen af ansøgningen om international beskyttelse, er afsluttet, idet anlæggelsen af dette søgsmål ikke er tillagt opsættende virkning.
- 51 Da EU-lovgiver har fastsat en særlig procedure i forordningens artikel 24 for en tredjelandstatsborger som den i hovedsagen omhandlede, som bl.a. indebærer, at der rettes henvendelse til den anmodede medlemsstat inden for bindende frister, hvis udløb kan påvirke statsborgerens situation, kan denne statsborger endvidere ikke overføres til en anden medlemsstat, før denne procedure er blevet afsluttet, på grundlag af en tidligere truffet afgørelse om vedkommendes overførsel, som allerede er blevet gennemført.
- 52 En modsat løsning vil således være uforenelig med ordlyden af Dublin III-forordningens artikel 18 og 24, som ikke sonderer mellem et første og et andet ophold i en anden medlemsstat end den, hvori den første ansøgning om international beskyttelse blev indgivet.
- 53 For så vidt som det fremgår af betragtningerne i nærværende doms præmis 35-39, at gennemførelsen af overførslen ikke som sådan endeligt kan fastslå ansvaret for den medlemsstat, hvortil den pågældende person er blevet overført, kan en ny overførsel desuden ikke komme på tale, uden at vedkommendes situation er blevet genbehandlet for at undersøge, om ansvaret ikke efter overførslen af denne person er overgået til en anden medlemsstat.
- 54 I denne henseende skal det bemærkes, at en sådan ny undersøgelse af den pågældende persons situation kan foretages, uden at opfyldelsen af formålet om at sikre en hurtig behandling af ansøgninger om international beskyttelse bringes i fare, idet denne undersøgelse alene indebærer, at der tages hensyn til de ændringer, som er indtrådt efter vedtagelsen af den første afgørelse om overførsel.
- 55 Følgelig skal det første spørgsmål, litra b), samt det andet og det tredje spørgsmål besvares med, at Dublin III-forordningens artikel 24 skal fortolkes således, at en tredjelandstatsborger i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvori denne statsborger efter at have indgivet en ansøgning om international beskyttelse i en første medlemsstat er blevet overført til denne medlemsstat efter afslaget på en ny ansøgning indgivet i en anden medlemsstat og derefter er vendt tilbage uden opholdstilladelse til denne anden medlemsstats område, kan underkastes en tilbagesøgelsesprocedure, og at det ikke er muligt at foretage en ny overførsel af denne person til den første af disse medlemsstater, uden at en sådan procedure er blevet fulgt.

Det fjerde spørgsmål

- 56 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål, litra b), samt det andet og det tredje spørgsmål er det uforment at besvare det fjerde spørgsmål.

Det femte spørgsmål, litra a)

- 57 Med sit femte spørgsmål, litra a), ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 2, skal fortolkes således, at anmodningen om tilbagetagelse i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvori en tredjelandsstatsborger er vendt tilbage uden opholdstilladelse til en medlemsstats område, hvorfra vedkommende tidligere er blevet overført til en anden medlemsstat, skal fremsættes inden for de i denne bestemmelse fastsatte frister, og i givet fald, at disse frister ikke kan begynde at løbe, før den anmodende medlemsstat er blevet bekendt med, at den pågældende person er vendt tilbage til dens område.
- 58 Det bestemmes i Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 2, første afsnit, at når en medlemsstat, på hvis område en person opholder sig uden opholdstilladelse, beslutter at søge i Eurodacsystemet, skal en anmodning om tilbagetagelse fremsættes så hurtigt som muligt og under alle omstændigheder inden for to måneder efter modtagelsen af hittet i Eurodac.
- 59 Det bestemmes i forordningens artikel 24, stk. 2, andet afsnit, at hvis anmodningen om tilbagetagelse er baseret på andre beviser end oplysninger fra Eurodacsystemet, sendes den til den anmodende medlemsstat senest tre måneder fra den dato, hvor den anmodende medlemsstat bliver klar over, at det muligvis er en anden medlemsstat, der er ansvarlig for den pågældende.
- 60 I denne henseende bemærkes, at procedurerne for tilbagetagelse skal følges i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastsat bl.a. i Dublin III-forordningens kapitel VI, og at de særligt skal følges under overholdelse af en række bindende frister (jf. i denne retning dom af 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, præmis 49 og 50).
- 61 Da EU-lovgiver i forordningens artikel 24 ikke sonderer mellem den situation, hvor tilbagetageproceduren iværksættes for første gang, og den situation, hvor proceduren skal gennemføres på ny, efter at den pågældende person efter en overførsel er vendt tilbage til den anmodende medlemsstats område uden opholdstilladelse, skal fristerne i denne artikel ligeledes overholdes i sidstnævnte tilfælde.
- 62 Hvad angår beregningen af disse frister bemærkes, at de har til formål at regulere tilbagetageproceduren og på afgørende vis bidrager til opfyldelsen af formålet om en hurtig behandling af ansøgninger om international beskyttelse ved at sikre, at tilbagetageproceduren iværksættes uden unødigt forsinkelse (jf. analogt dom af 26.7.2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, præmis 53 og 54, og af 25.10.2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, præmis 31).
- 63 De nævnte frister sikrer således, at den anmodende medlemsstat iværksætter tilbagetageproceduren inden for en rimelig frist fra det øjeblik, at medlemsstaten råder over oplysninger, som giver den mulighed for at fremsætte en anmodning om tilbagetagelse over for en anden medlemsstat, hvorved fristen i den forbindelse varierer afhængigt af karakteren af disse oplysninger.
- 64 Heraf følger, at de samme frister ikke logisk ville kunne begynde at løbe på et tidspunkt, hvor den anmodende medlemsstat ikke rådede over oplysninger, som gav den mulighed for at iværksætte tilbagetageproceduren.

- 65 Dette er tilfældet i en situation som den i hovedsagen omhandlede, ikke kun hvis denne medlemsstat ikke har kendskab til de elementer, som fastlægger en anden medlemsstats ansvar, men også i en situation, hvor de indre grænser i princippet kan passeres uden grænsekontrol af personer, hvis den nævnte medlemsstat ikke er bekendt med, at den pågældende person opholder sig på dens område.
- 66 Hvis disse frister begyndte at løbe fra det tidspunkt, hvor medlemsstaten i forbindelse med en første overtagelses- eller tilbagetagelsesprocedure råder over oplysninger, som viser, at en anden medlemsstat er ansvarlig, ville det for det første i væsentlig grad kunne begrænse den effektive virkning af de procedurer, der er fastsat i Dublin III-forordningen, og for det andet indebære en risiko for, at de pågældende personer tilskyndes til at vende ulovligt tilbage til den anmodende medlemsstats område efter en første overførsel, hvorved anvendelsen af forordningens principper og regler umuliggøres (jf. analogt dom af 17.3.2016, *Mirza*, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, præmis 52, og af 13.9.2017, *Khiri Amayry*, C-60/16, EU:C:2017:675, præmis 37).
- 67 I den situation, hvor den pågældende person efter en første overførsel er vendt tilbage til den anmodende medlemsstats område uden opholdstilladelse, ville denne fortolkning kraftigt forkorte den frist, som medlemsstaten har til at fremsætte en anmodning om tilbagetagelse, eller udelukke enhver mulighed for at fremsætte en sådan anmodning, inden den har givet den pågældende person mulighed for at indgive en ny ansøgning om international beskyttelse, når denne person er vendt tilbage til dette område mere end to eller tre måneder efter det tidspunkt, hvor den nævnte medlemsstat i forbindelse med den første overtagelses- eller tilbagetagelsesprocedure rådede over oplysninger, som viser, at en anden medlemsstat er ansvarlig.
- 68 Under disse omstændigheder er fristen i Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 2, første afsnit, som alene finder anvendelse, når en medlemsstat, på hvis område en person opholder sig uden opholdstilladelse, beslutter at søge i Eurodacsystemet, relevant, hvis den anmodende medlemsstat har besluttet at gøre dette i forbindelse med en tilbagetagelsesprocedure iværksat efter, at den pågældende person er vendt tilbage til dens område efter en første overførsel, hvilket nødvendigvis forudsætter, at medlemsstaten er blevet informeret om dennes ophold på dens område.
- 69 Har den pågældende medlemsstat ikke besluttet at søge i Eurodacsystemet, finder forordningens artikel 24, stk. 2, andet afsnit, anvendelse. I dette tilfælde begynder den i denne bestemmelse nævnte frist først at løbe på det tidspunkt, hvor den anmodende medlemsstat for det første bliver bekendt med, at den pågældende person opholder sig på dens område, og for det andet med de elementer, der fastlægger, at en anden medlemsstat er ansvarlig.
- 70 Henset til de ovenstående betragtninger skal det femte spørgsmål, litra a), besvares med, at Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 2, skal fortolkes således, at anmodningen om tilbagetagelse i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvori en tredjelandsstatsborger er vendt tilbage uden opholdstilladelse til en medlemsstats område, hvorfra vedkommende tidligere er blevet overført til en anden medlemsstat, skal fremsættes inden for de i denne bestemmelse fastsatte frister, og at disse frister ikke kan begynde at løbe, før den anmodende medlemsstat er blevet bekendt med, at den pågældende person er vendt tilbage til dens område.

Det femte spørgsmål, litra b)

- 71 Med det femte spørgsmål, litra b), ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, skal fortolkes således, at den medlemsstat, på

hvis område den pågældende person opholder sig uden opholdstilladelse, er ansvarlig for behandlingen af den nye ansøgning om international beskyttelse, som denne person skal tillades at indgive, hvis anmodningen om tilbagetagelse ikke er blevet fremsat inden for de i forordningens artikel 24, stk. 2, fastsatte frister.

- 72 Det præciseres i Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, at hvis anmodningen om tilbagetagelse ikke fremsættes inden for de frister, som er fastsat i forordningens artikel 24, stk. 2, skal den medlemsstat, på hvis område den pågældende opholder sig uden opholdstilladelse, give vedkommende mulighed for at indgive en ny ansøgning om international beskyttelse.
- 73 Det bemærkes, at ordlyden af denne bestemmelse ikke i sig selv giver mulighed for at bestemme, hvilken medlemsstat der normalt vil være ansvarlig for behandlingen af en sådan ansøgning.
- 74 Det fremgår imidlertid af Domstolens faste praksis, at hvis en EU-retlig bestemmelse kan fortolkes på flere måder, skal den fortolkning, som kan sikre bestemmelsens effektive virkning, foretrækkes (jf. i denne retning dom af 27.10.2011, Kommissionen mod Polen, C-311/10, ikke trykt i Sml., EU:C:2011:702, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).
- 75 I denne henseende skal det fremhæves, at Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, ville blive berøvet sin effektive virkning, såfremt bestemmelsen skulle fortolkes således, at den alene indebærer, at den pågældende person skal have ret til at indgive en ansøgning om international beskyttelse, og at den således ikke har nogen indvirkning på bestemmelsen af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af denne ansøgning.
- 76 Det følger således af artikel 6, stk. 1 og 2, i direktiv 2013/32, at medlemsstaterne generelt er forpligtede til at registrere enhver ansøgning om international beskyttelse, som indgives til de nationale myndigheder af en tredjelandsstatsborger, og som er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde, og at de derefter skal sikre, at den pågældende person i praksis har mulighed for at indgive sin ansøgning så hurtigt som muligt.
- 77 Med henblik på at sikre den effektive virkning af Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, skal denne bestemmelse derfor fortolkes således, at såfremt den pågældende person beslutter at gøre brug af den mulighed for at indgive en ny ansøgning om international beskyttelse, som den medlemsstat, på hvis område vedkommende opholder sig, skal give denne person, er denne medlemsstat ansvarlig for behandlingen af den nye ansøgning i tilfælde af, at fristerne i forordningens artikel 24, stk. 2, er udløbet.
- 78 Denne fortolkning understøttes i øvrigt af det formål, som forfølges med Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 2 og 3, og som er nævnt i nærværende doms præmis 62.
- 79 Hvis indgivelsen af en ny ansøgning om international beskyttelse under de i disse bestemmelser fastsatte omstændigheder alene indebærer, at medlemsstaten, på hvis område den pågældende person opholder sig, herefter kunne iværksætte tilbagetagelsesproceduren på de i forordningens artikel 23 fastsatte betingelser, ville reglerne i nævnte forordnings artikel 24, stk. 2 og 3, ikke kunne bidrage til opfyldelsen af formålet om en hurtig behandling af ansøgninger om international beskyttelse, da udløbet af disse frister ikke ville være til hinder for gennemførelsen af en tilbagetagelsesprocedure, som atter ville forsinke behandlingen af den pågældende persons ansøgning om international beskyttelse.
- 80 Heraf følger, at det femte spørgsmål, litra b), skal besvares med, at Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, skal fortolkes således, at den medlemsstat, på hvis område den pågældende person opholder sig uden opholdstilladelse, er ansvarlig for behandlingen af den nye

ansøgning om international beskyttelse, som denne person skal tillades at indgive, hvis anmodningen om tilbagetagelse ikke er blevet fremsat inden for de i forordningens artikel 24, stk. 2, fastsatte frister.

Det femte spørgsmål, litra c)

- 81 Med det femte spørgsmål, litra c), ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, skal fortolkes således, at den omstændighed, at en sag, som er blevet anlagt til prøvelse af en afgørelse, hvorved der blev meddelt afslag på en første ansøgning om international beskyttelse indgivet i en medlemsstat, stadig verserer, skal sidestilles med indgivelsen af en ny ansøgning om international beskyttelse i denne medlemsstat som omhandlet i denne bestemmelse.
- 82 I denne forbindelse bemærkes for det første, at Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, udtrykkeligt henviser til forpligtelsen for den omhandlede medlemsstat til at give den pågældende person mulighed at indgive en ny ansøgning om international beskyttelse.
- 83 Heraf følger, at EU-lovgiver har villet tillægge udløbet af de i forordningens artikel 24, stk. 2, fastsatte frister virkninger ikke i forhold til udfaldet af allerede indledte procedurer for behandling af ansøgninger om international beskyttelse, men i forhold til indledningen af en ny procedure for international beskyttelse.
- 84 For det andet bemærkes, at når anlæggelsen af en sag til prøvelse af en afgørelse, hvorved der blev meddelt afslag på en første ansøgning, ikke er tillagt opsættende virkning, skal denne afgørelse, som det fremgår af betragtningerne i denne doms præmis 48-50, anses for at have fuld virkning og dermed for at afslutte den administrative procedure, som blev indledt ved indgivelsen af ansøgningen om international beskyttelse.
- 85 Følgelig skal det femte spørgsmål, litra c), besvares med, at Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, skal fortolkes således, at den omstændighed, at en sag, som er blevet anlagt til prøvelse af en afgørelse, hvorved der blev meddelt afslag på en første ansøgning om international beskyttelse indgivet i en medlemsstat, stadig verserer, ikke skal anses for at svare til indgivelsen af en ny ansøgning om international beskyttelse i denne medlemsstat som omhandlet i denne bestemmelse.

Det femte spørgsmål, litra d)

- 86 Med sit femte spørgsmål, litra d), ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, skal fortolkes således, at når anmodningen om tilbagetagelse ikke fremsættes inden for de i forordningens artikel 24, stk. 2, fastsatte frister, og den pågældende person ikke har gjort brug den mulighed, vedkommende har for at indgive en ny ansøgning om international beskyttelse, kan den medlemsstat, på hvis område personen opholder sig uden opholdstilladelse, stadig fremsætte en anmodning om tilbagetagelse eller foretage en overførsel af den nævnte person til en anden medlemsstat uden at fremsætte en sådan anmodning.
- 87 Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, adskiller sig fra andre bestemmelser vedrørende udløbet af frister i denne forordning, idet det ikke er fastsat heri, at udløbet af de i bestemmelsen omhandlede frister i sig selv medfører, at ansvaret overføres.
- 88 Når nævnte forordnings artikel 24 finder anvendelse, er en sådan overførsel af ansvaret – som det fremgår af besvarelsen af det femte spørgsmål, litra b) – betinget af, at den pågældende person gør brug af den mulighed, som vedkommende skal have for at indgive

en ny ansøgning om international beskyttelse i den medlemsstat, på hvis område vedkommende opholder sig.

- 89 For så vidt som EU-lovgiver ikke har tillagt udløbet af de i forordningens artikel 24, stk. 2, nævnte frister nogen anden virkning, må det antages, at i det tilfælde, hvor den pågældende person ikke gør brug af denne mulighed, står det medlemsstaten, på hvis område vedkommende opholder sig, frit at drage konsekvenserne heraf og i givet fald indlede en tilbagetagelsesprocedure, som skal sikre, at denne person vender tilbage til den medlemsstats område, hvor vedkommende har indgivet en ansøgning om international beskyttelse.
- 90 Da den ansvarlige medlemsstat for det første er forpligtet til i overensstemmelse med Dublin III-forordningens artikel 18, stk. 1, litra b)-d), at tage den pågældende person tilbage under de i forordningens artikel 23-25 og 29 fastsatte omstændigheder, og der for det andet ikke i nogen af disse bestemmelser er fastsat hjemmel for en overførsel af denne person i mangel af udtrykkeligt eller stiltiende samtykke hertil fra den anmodede medlemsstat, kan denne forordnings artikel 24, stk. 3, derimod ikke forstås således, at den tillader en medlemsstat at foretage en overførsel af den nævnte person til en anden medlemsstat uden at fremsætte en anmodning om tilbagetagelse.
- 91 Det femte spørgsmål, litra d), skal derfor besvares med, at Dublin III-forordningens artikel 24, stk. 3, skal fortolkes således, at når anmodningen om tilbagetagelse ikke fremsættes inden for de i forordningens artikel 24, stk. 2, fastsatte frister, og den pågældende person ikke har gjort brug af den mulighed, vedkommende skal have for at indgive en ny ansøgning om international beskyttelse,
- kan den medlemsstat, på hvis område denne person opholder sig uden opholdstilladelse, stadig fremsætte en anmodning om tilbagetagelse, og
  - tillader denne bestemmelse ikke, at denne person overføres til en anden medlemsstat, uden at der fremsættes en sådan anmodning.

Sagsomkostninger

- 92 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 27, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om international beskyttelse, der er indgivet af en tredjelandsstatsborger eller en statsløs i en af medlemsstaterne, sammenholdt med 19. betragtning til denne forordning og artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at bestemmelsen ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter den retslige prøvelse af afgørelsen om overførsel skal foretages på grundlag af den faktiske situation, som forelå på tidspunktet for det sidste retsmøde ved den ret, for hvilken afgørelsen er**

indbragt, eller, i mangel af retsmøde, på det tidspunkt, hvor denne ret træffer afgørelse i sagen.

- 2) Artikel 24 i forordning nr.604/2013 skal fortolkes således, at en tredjelandstatsborger i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvori denne statsborger efter at have indgivet en ansøgning om international beskyttelse i en første medlemsstat er blevet overført til denne medlemsstat efter afslaget på en ny ansøgning indgivet i en anden medlemsstat og derefter er vendt tilbage uden opholdstilladelse til denne anden medlemsstats område, kan underkastes en procedure for tilbagetagelse, og at det ikke er muligt at foretage en ny overførsel af denne person til den første af disse medlemsstater, uden at en sådan procedure er blevet fulgt.
- 3) Artikel 24, stk.2, i forordning nr.604/2013 skal fortolkes således, at anmodningen om tilbagetagelse i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvori en tredjelandstatsborger uden opholdstilladelse er vendt tilbage til en medlemsstats område, hvorfra vedkommende tidligere er blevet overført til en anden medlemsstat, skal fremsættes inden for de i denne bestemmelse fastsatte frister, og at disse frister ikke kan begynde at løbe, før den anmodende medlemsstat er blevet bekendt med, at den pågældende person er vendt tilbage til dens område.
- 4) Artikel 24, stk.3, i forordning nr.604/2013 skal fortolkes således, at den medlemsstat, på hvis område den pågældende person opholder sig uden opholdstilladelse, er ansvarlig for behandlingen af den nye ansøgning om international beskyttelse, som denne person skal tillades at indgive, hvis anmodningen om tilbagetagelse ikke er blevet fremsat inden for de i forordningens artikel 24, stk. 2, fastsatte frister.
- 5) Artikel 24, stk.3, i forordning nr.604/2013 skal fortolkes således, at den omstændighed, at en sag, som er blevet anlagt til prøvelse af en afgørelse, hvorved der blev meddelt afslag på en første ansøgning om international beskyttelse indgivet i en medlemsstat, stadig verserer, ikke skal sidestilles med indgivelsen af en ny ansøgning om international beskyttelse i denne medlemsstat som omhandlet i denne bestemmelse.
- 6) Artikel 24, stk.3, i forordning nr.604/2013 skal fortolkes således, at når anmodningen om tilbagetagelse ikke fremsættes inden for de i forordningens artikel 24, stk. 2, fastsatte frister, og den pågældende person ikke har gjort brug den mulighed, vedkommende skal have for at indgive en ny ansøgning om international beskyttelse,
  - kan den medlemsstat, på hvis område denne person opholder sig uden opholdstilladelse, stadig fremsætte en anmodning om tilbagetagelse, og
  - tillader denne bestemmelse ikke, at denne person overføres til en anden medlemsstat, uden at der fremsættes en sådan anmodning.

Underskrifter

[*](#) Processprog: tysk.